

USING COLLABORATIVE LEARNING TECHNOLOGIES IN DRAWING LESSONS

Boburmirzo Bakhodir ugli Kokiyev

Teacher of Chirchik State Pedagogical University

ABSTRACT

The article contains recommendations for future teachers of fine arts and drawing on the use of new pedagogical technologies in the organization of lessons and their application to the lesson process.

Keywords: Projection, technology, didactic methodology, method, creativity, method.

CHIZMACHILIK DARSLARIDA HAMKORLIKDA O'QITISH TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Ko'kiyev Boburmirzo Baxodir o'g'li

Chirchiq davlat pedagogika universiteti o'qituvchi

ANNOTATSIYA

Maqolada bo'lajak tasviriy san'at va chizmachilik fan o'qituvchilarining darslarni tashkil qilishda yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash va darsa jarayoniga tadbiiq e'tish, bo'yicha tavsiyalar keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Proyeksiya, texnologiya, metodika didaktika, usul, ijodiy, metod.

Bugungi taraqqiy topayotgan zamonda yetuk raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash har bir mamlakatning oldiga qo'ygan maqsadlaridan biri bo'lib qolmoqda. Hususan kelajak avlodni yetuk mutaxassis kadr bo'lib yetishishida pedagoglarning hizmati beqiyosdir. Hozirgi kunda yurtimizda o'qituvchilarga yaratilib berilayotgan shart sharoitlar pedagoglarning o'z ustida yanayam ishlashi fanni rivojlantirish uchun barcha imkoniyatlar mavjud. Bugungi kunda barcha fanlar qatori tasviriy san'at va chizmachilik fan o'qituvchilarining o'rni beqiyosdir. Bu fanlarning biri aniqlikda sifatli, ishlashni o'rgatsa, ikkinchisi unga bezak joziba berishi bilan alohida ahamiyat kasb e'tadi. Shu kunlarda bu fanlarni o'qitayotgan fan o'qituvchilarining darslarni tashkil qilishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanib, darslarni tashkil qilinishi talab qilinmoqda, o'quvchining fanlarga qiziqtirishda hamkorlikda o'qitish texnologiyasidan foydalanib fanga qiziqtirish mumkin. Hamkorlikda o'qitish g'oyasi barcha o'qitish metodologiya va metodikalarning ilmiy tahlili natijasida asta-sekin maydonga kelgan hosilidir. Hamkorlikda o'qitish g'oyasi didaktikada dastlab Buyuk Britaniya, Kanada, Avstraliya, Niderlandiya, Germaniya Federativ Respublikasi, Yaponiya, Amerika Qo'shma shtatlari, Isroil kabi mamlakatlarning ta'lim muassasalarida keng ko'lamda sinala boshlanadi. Ushbu hamkorlikda o'qitish texnologiyasi turli mamlakatlarada turli yillarda rivojlantira boshlangan. Masalan, AQSh da dastlab Kaliforniya universiteti professori J.Arnsion tomonidan joriy etilgan. Minesot Universiteti professorlari R.Jonson, D.Jonsonlar va J.Hopkins Universiteti professori H.Slavin hamda Isroildagi Tel-Aviv universiteti professori Sh.Sheron tomonidan ishlab chiqilgan.

Amerika olimlari tomonidan ishlab chiqilgan va amaliyotga joriy etilgan hamkorlikda o'qitish asosan, o'quvchilarda DTS (Davlat ta'lim standarti) va fan dasturlarida qayd etilgan bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishga e'tibor berilgan. Isroil va Yevropa olimlari tomonidan tavsiya etilgan hamkorlikda o'qitish ko'proq o'quvchilar tomonidan o'quv materialini qayta ishlash, loyihalash faoliyatini rivojlantirish, o'quv bahsi va munozaralari olib borishni ko'zda tutadi. Mazkur g'oyalar bir-birini to'ldiradi, didaktik jihatdan boyitadi va bir-birini taqoza etadi. Hamkorlikda o'qitish texnologiyalarining ahamiyati.

Hamkorlikda o'qitishning asosiy g'oyasi-o'quv topshiriqlarni nafaqat birgalikda bajarish, balki hamkorlikda o'qitish – o'rganishdir. Hamkorlikda o'qitish har bir o'quvchini kundalik qizg'in aqliy mehnatga, ijodiy va mustaqil fikr yuritishga o'rganish, shaxs sifatida ongliklik, mustaqillikni tarbiyalash, har bir o'quvchida shaxsiy qadr-qimmat tuyg'usini vujudga keltirish, o'z kuchi va qobiliyatiga bo'lgan ishonchni muslahkamlash, tahsil olishda ma'suliyat hissini shakllantirishni nazarda tutadi. Hamkorlikda o'qitish texnologiyasi har bir o'quvchining tahsil olishdagi muvaffaqiyatiga olib kelishini aniqlagan holda muntazam va sidqidildan aqliy mehnat qilishga, o'quv topshiriqlarini to'liq va sifatli bajarishga, o'quv materialini puxta o'zlashtirishga, o'rtoqlariga hamkor bo'lib o'zaro yordam uyushtirishga zamin tayyorlaydi.

Hamkorlikda o'qitish texnologiyasida o'quvchilarni hamkorlikda o'qitishni tashkil qilishning bir nechta metodlari mavjud. Ular: 1. Komandada o'qitish metodi. 2. Kichik guruhlarda hamkorlikda o'qitish metodi. 3. Hamkorlikda o'qitishning "zigzak" yoki "arra" metodi. 4. Hamkorlikda o'qitishning "birgalikda o'qiyamiz" metodi. 5. Kichik guruhlarga ijodiy izlanishni tashkil etish metodi. Quyida har bir metod haqida qisqacha axborot beriladi. Darslarni yuqorida keltirib o'tilgan pedagogik texnologiyalar asosida tashkil qilinishi, o'quvchilarda jamoaviy ishlash, birgalikda harkat qilish va natijaga erishish mumkin ekanligini uqtirish mumkin. Darslarda birgalikda biron bir asarni yaratish, birgalikda biron bir binoning loyihasini tuzish imkoniyati mavjud bo'ladi. Bunda o'quvchi bir birlari bergan takliflar orqali boshqasi uni to'ldirib borishi va yaratilayotgan asar, loyihaning mukammal chiqishiga hissa qo'shgan bo'ladi. Bu bilan o'qituvchi o'z oldiga qo'ygan maqsadiga jamoaviy, hamkorlikda erishishi, dars samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

REFERENCES

1. Murodov Sh. K. va boshqalar, (2020). Chizma geometriya. Oliy pedagogika o'quv yurtlari uchun darslik, Toshkent, "Iqtisod-moliya".
2. Kokiye, B.B., (2020). Present-day problems of drawing science. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 8 (4), 203-205.
3. Muradov Sh.K., Ko'kiyev B.B., (2020). Qiyshiq burchakli yordamchi proyeksiyalash bilan bissektor tekisligida yechiladigan pozitsion masalalar yechimini toppish. *TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTLARI*, 2(23) 10-12.
4. Kokiev, B.B. (2020)., The importance of pedagogical techniques in teaching assistive design. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 8 (2), 182-185.
5. Kukiev, B., O'g'li, A. N. N. & Shaydulloyevich, B. Q., (2019). Technology for creating images in autocad. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 7 (12), 49-54.

6. 6.Муродов, Ш. К., Кўкиев, Б. Б., Облоқулова Л. Ғ., (2019). Яққол тасвирлар қуришда қийшиқ бурчакли аксонометрик проекциялардаги ўзгариш коэффициентларининг ўзаро боғлиқлиги. Вухоро davlat universiteti ilmiy axboroti, 2(74). 282-285.
7. МУРАДОВ, Ш. К., ТАШИМОВ, Н. Э., РАХМАТОВА, И. И., КУКИЕВ, Б. Б. (2017). Сечение поверхностей 2-го порядка общего вида по эллипсу заданной площади. Молодой учёный, 50 (184), 99-101.
8. Xalimov Moxir, Achilov Nurbek, Bekqulov Qudrat, Xo'jaqulov Elbek, Ko'kiyev Boburmirzo., (2020). Chizmachilik va chizmageometriya fanlarida burchak topishning bazi usullari. ФИЗИКА МАТЕМАТИКА ФАНЛАРИ журнали, 4 (1), 47-52.
9. Kukiev, B. B., (2020) Problem-based learning technology in teaching auxiliary projection techniques. Journal of Critical Reviews, 7(6), 917-921.
10. Ko'kiyev, B.B., (2020). Yordamchi proyeksiyalash usuli asoschisi professor, texnika fanlari doktori stepan mitrofanovich kolotov haqida. ПЕДАГОГИКА ВА ПСИХОЛОГИЯ ИННОВАЦИЯЛАР, 2.106-111b.
11. Achilov, N.N., (2020). O'yinli texnologiyalardan foydalanib chizmachilik darslarida o'quvchilar ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish va dars samaradorligini oshirish metodikasi. Academic Research in Educational Sciences, 1 (3), 49-60.
12. Ko'kiyev, B.B., (2021). Bo'lajak tasviriy san'at va chizmachilik o'qituvchilarda ijodkorlikni rivojlantirish. "SCIENCE AND EDUCATION" SCIENTIFIC JOURNAL, 496-500.
13. Marasulova I.M., Ko'kiyev, B.B., (2021). Chizmachilik va chizmageometriya fanlarida AutoCAD dasturidan foydalanib dars samaradorligini oshirish. "SCIENCE AND EDUCATION" SCIENTIFIC JOURNAL, 105-110.
14. Murodov Shmidt., Boburmirzo Kokiev., (2021). Pozitsion masalalarini echişda ёрдამчи проекциялаш усулининг афзаллиги. Жамият ва инновациялар – Общество и инновации – Society and innovations, 556-559.
15. Ko'kiyev, B.B., (2021). Chizmalarini yaqqol tasvirlarni bajarish usullari. "SCIENCE AND EDUCATION" SCIENTIFIC JOURNAL, 112-118.
16. Boburmirzo, KO'KIYEV., (2021). Yordamchi proyeksiyalash usulida pozitsion masalalarni yechishning metodik qulayligi. Xalq ta'limi, 49-51.
17. Axmedov, B. A., Шайхисламов, Н., Мадалимов, Т., Махмудов, Қ., (2021). Smart технологияси ва ундан таълимда тизимида кластерли фойдаланиш имкониятлари. Scientific progress, 1(3), 102-112.
18. Kukiev, Boburmirzo. Bahodir Ugli., (2020). PROBLEM-BASED LEARNING TECHNOLOGY IN TEACHING AUXILIARY PROJECTION TECHNIQUES. Journal of Critical Reviews, 917-921.
19. Bekqulov Qudrat Shaydulloyevich., Kukiyeв Boburmirzo Bahodir ugli., Avazova Guzal Rustambek qizi. (2020). The works in the framework of five initiatives at chirchik state pedagogical institute in tashkent region. International Journal of Research and Development, Vol: 5, 411-412.
20. Doniyor To'lqin o'g'li Ag'zamov., Boburmirzo Baxodir o'g'li Ko'kiyev. (2021). Chizmachilik va chizma geometriya fanlarida ijodkorlikni rivojlantirish metodikasi. Academic research in educational, 2(3) 55- 59.

21. Dilshoda Ag'zam qizi Rustamova., Boburmirzo Baxodir o'g'li Ko'kiyev., (2021). Autocad dasturida naqsh chizish va bo'yash usuli. Academic research in educational sciences, 2(3) 68- 73.
22. Djamshid Asanovich Uzaqov., Boburmirzo Baxodir o'g'li Ko'kiyev., (2021). Yordamchi proyeksiyalash usullarini o'qitishda pedagogik texnologiyalarni ahamiyati. Academic research in educational sciences, 2(3) 202- 208.
23. Izzat Muxammatsultonovna Marasulova., Boburmirzo Baxodir o'g'li Ko'kiyev., (2021). Chizmachilik va chizmageometriya fanlarida AutoCAD dasturidan foydalanib dars samaradorligini oshirish. "Science and Education" Scientific Journal, 4, 105-111.
24. Boburmirzo Baxodir o'g'li Ko'kiyev., (2021). Chizmalarini yaqqol tasvirlarini bajarish usullari. "Science and Education" Scientific Journal, 2 (4). 112-118.
25. Boburmirzo Baxodir o'g'li Ko'kiyev., (2021). Bo'lajak tasviriy san'at va chizmachilik o'qituvchilarda ijodkorlikni rivojlantirish. "Science and Education" Scientific Journal, 2(4) 496-501.
26. Boburmirzo Ko'kiyev., (2021). Yordamchi proyeksiyalash usulida pozitsion masalalarni yechishning metodik qulayligi. "XALQ TA'LIMI" ilmiy-metodik jurnali, 5 49-52.
27. Ko'kiyev B.B., Mahmudov M.J. (2021). Ijodkorlikni rivojlantirish chizama geometriya fani misolida. Муғаллим ҳам ўзликсиз билимлендириў, 3(2) 88-90.